

вплив практичних занять на рівень їх фізичної підготовки, а 31,7% вважають дану систему фізичних вправ дієвим оздоровчим засобом.

Таким чином, запроваджуючи оздоровчу систему шейпінг в навчальний процес студентів, нами з'ясовано зміст професійної готовності майбутнього вчителя фізичної культури, яка вимагає від випускника володіння необхідними знаннями, уміннями і навичками практичної роботи в галузі фізичного виховання, спорту і здоров'я людини.

Використані джерела:

1. Вільчковський Е. С. Інтеграція рухів і музики у фізичному розвитку дітей старшого дошкільного віку: навчально-методичний посібник / Е. С. Вільчковський, Н. Ф. Денисенко, Ю. М. Шевченко. – Тернопіль: Мандрівець, 2011. – 128 с.

2. Гордеев Г. Ничего лишнего: аэробика, фитнес, шейпинг / Г. Гордеев. – Ростов на Дону: Феникс, 2004. – 256 с.

3. Жабокрицька О.В., Язловецький В.С. Сучасні методи й системи оздоровлення. Навчальний посібник. – Кіровоград: РВВ КДПУ імені Володимира Винниченка, 2005. – 388 с.

4. Шевченко О. В. Основи шейпінгу: навчальний посібник / О. В. Шевченко, Л. С. Виноградова. – Харків: ПП Озеров, 2013. – 156 с.

5. Язловецький В. С. Спортивно-масова та фізкультурно-оздоровча робота у вищій школі: навчальний посібник / В. С. Язловецький, А. Л. Турчак, Г. А. Лещенко. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2006. – 284 с.

Сергій Мішин,

Кіровоградський державний
педагогічний університет
імені Володимира Винниченка

ВИЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Постановка проблеми. Професійне самовдосконалення майбутніх магістрів фізичного виховання, здатних цілком відповідати високим професійним вимогам ХХІ століття, є складним і відповідальним завданням. Тому, розширення й оновлення освітянського середовища вимагає створення моделей професійного самовдосконалення майбутніх магістрів, котрі здатні підвищувати кваліфікацію, відповідати зростаючим умовам конкурентоспроможності на ринку праці.

Винятково важливого значення набуває професійне самовдосконалення майбутніх магістрів фізичного виховання у вищих навчальних закладах, де головними завданнями є забезпечення не тільки спеціальними знаннями, уміннями і навичками, а й розвиток професійно значущих якостей, інтелектуальних можливостей особистості майбутнього магістра фізичного виховання.

Сучасному суспільству потрібен фахівець, здатний до відтворення нових ідей, пошуку оптимальних рішень у нестандартних професійних ситуаціях, активної участі в науковій діяльності, неперервної самореалізації, саморозвитку та самовдосконалення. Тобто, сучасний фахівець має бути готовим вирішувати професійні завдання, що дадуть змогу досягти високого професійного рівня. Актуальності набуває проблема ретельного вивчення стану їх готовності до цієї складної діяльності, яка пов'язана із усвідомленням ними необхідності постійного набуття нових знань, умінь та навичок, підвищення власної фахової досконалості для майбутньої викладацької діяльності.

Аналіз останніх досліджень. У Законі України «Про фізичну культуру і спорт» (1994) зазначено, що фізичне виховання становить органічну частину загального виховання, покликану забезпечувати «розвиток фізичних, морально-вольових, розумових здібностей та професійно-прикладних навичок людини» [4; 5]. У Навчальній програмі з фізичного виховання студентів МОН України (2003) зазначено про необхідність формування у студентів мотиваційно-ціннісного ставлення, потреби до самовдосконалення, а також «забезпечення загальної і професійно-прикладної фізичної підготовленості» [7].

Вітчизняні (Р. Т. Раєвський, В. П. Краснов, М. І. Поляков та ін.) та зарубіжні (В. М. Левчук, М. А. Гошко, І. П. Голубєв та ін.) дослідники звертали увагу на важливість формування у студентів потреб до фізичного вдосконалення з урахуванням інтересу та мотивації до майбутньої професії.

Як зазначає О. А. Дубасенюк, мотивація або потреба досягнення – одна з різновидів трудової мотивації, пов'язана з потребою особистості досягати успіху і в меншій мірі – уникати невдач. Формування мотивації досягнення тісно пов'язане з соціалізацією особистості і може проявлятися як «прагнення до підвищення рівня власних можливостей». Особи з високим рівнем мотивації досягнення відрізняються такими рисами:

- наполегливістю в досягненні поставлених цілей;
- незадоволеністю досягнутим;
- постійним прагненням зробити справу краще, ніж раніше;
- схильністю надто захоплюватися своєю роботою;
- переживанням радості від успіху в роботі;
- нездатністю погано працювати;

- потребою винаходити нові прийоми роботи при виконанні звичайних справ;
- незадоволеністю легким успіхом;
- відсутністю духу нездорової конкурентності, бажанням, щоб інші теж досягли високих результатів;
- готовністю прийняти допомогу і надати її іншим [1].

Виклад основного матеріалу. Для виявлення показників професійного самовдосконалення студентів-магістрантів пропонується використання комплексу діагностичних методик.

Важливими передумовами для початку процесу самовдосконалення постають: по-перше, вимоги професії до особистості фахівця, які повинні бути вищими за його можливості; по-друге, ставлення самого фахівця до цих вимог. Професійне самовдосконалення проходить в соціальному оточенні, рушійні сили цього процесу треба шукати всередині особистості у вигляді мотивів, потреб та рівня саморозвитку і професійно-педагогічної діяльності людини (визначення рушійних сил (мотиваторів) професійного самовдосконалення у кожного конкретного студента-магістранта; визначення "мотиваційного профілю", що виявляє його життєву і робочу спрямованість; вироблення рекомендацій щодо розвитку його професійної мотивації).

У процесі професійного самовдосконалення вирішуються проблеми розвитку особистісних властивостей майбутнього викладача, які коригують педагогічну позицію, поведінку, спрямовують на індивідуальні досягнення у творчості. Разом з тим, здійснюються процеси самоактуалізації, самопізнання, подальшого професійного самовдосконалення [6].

Процес самовдосконалення особистості, як вища форма усвідомленого її саморозвитку, включає самопізнання (самоаналіз), самооцінку, самоконтроль і саморегуляцію на основі самопримушування та самообмеження, які виступають основними механізмами саморегуляції особистості у процесі її самовдосконалення [6].

Задоволення актуальних потреб людини спрямовує її на активну діяльність, а це, в свою чергу, призводить до виникнення потреби в подальшому русі й сенсі життя, яку, іншими словами, називають потребою в самовдосконаленні.

Потребу в самовдосконаленні пропонуємо визначати за методикою Р.Д. Бабушкіна «Діагностика потреби у самовдосконаленні».

Щоб досягти успіху в житті, потрібно постійно самовдосконалюватися, адже самовдосконалення особистості є головним ключем для цього. Досягають успіху не всі, причиною цього стає невпевненість у своїх силах, можливостях та неточність поставленої мети. Для діагностики мотиваційної спрямованості особистості на досягнення успіху і уникання невдач, виділеної Х. Хекхаузенем,

пропонуємо використовувати особистісні опитувальники Т. Елрса «Методика діагностики особистості на мотивацію до успіху» і «Методика діагностики особистості на мотивацію уникання невдач». Виявлення схильності особистості до ризику проводити за відповідною методикою М. Шуберта [3].

У життєдіяльності людини саме творчість виступає механізмом вирішення життєво важливих завдань; реалізує право особистості на свободу; є засобом самоактуалізації, самореалізації та самовдосконалення особистості. Тому педагог повинен розвивати в собі потребу в цілеспрямованому, систематичному саморозвитку себе як творчої особистості, допомагати своїм вихованцям відкривати власний творчий потенціал, який стане в майбутньому джерелом для професійного самовдосконалення [2]. Творчий потенціал особистості пропонуємо оцінювати за тестом «Оцінка рівня творчого потенціалу особистості» (Є.І. Рогов, 1999).

Саморозвиток характеризується прагненням розвиватися, наявністю якостей особистості, що цьому сприяють, і можливостей реалізації себе в професійній діяльності. Підґрунтя самовдосконалення особистості педагога утворюють усвідомлення ним своєї професійної ролі, осмислення можливих педагогічних рішень та їх наслідків, узагальнення своєї професійної діяльності та прогнозування її перспектив, здатність і готовність до самоконтролю і саморозвитку.

Педагогічна підтримка самовдосконалення майбутнього викладача – це, за визначенням Б. Фішмана, «системний процес зі своєю стратегією, технологією, діяльністю. Стратегічна орієнтація цього процесу спрямована на забезпечення усвідомлення педагогом своєї сутності, його самоосвіти та становлення автором, творцем своїх життєвих обставин. При цьому формується та розвивається вміння встановлювати контакти, шукати та знаходити партнерів, обирати ефективну стратегію поведінки в конфліктах, співіснувати, домовлятися, організовувати та вести спільну діяльність».

Практична реалізація педагогічної підтримки самовдосконалення майбутніх магістрів фізичного виховання – конкретний результат інтеграції науково-дослідницької, організаційно-методичної роботи, розробки та апробації педагогічних інновацій.

Отже, рівень саморозвитку і професійно-педагогічної діяльності визначаємо за методикою Л. М. Бережної «Діагностика рівня саморозвитку і професійно-педагогічної діяльності».

Висновок. Теоретичний аналіз професійного самовдосконалення майбутніх магістрів фізичного виховання у процесі фахової підготовки свідчить про багатоаспектність цього процесу. У його структурі значущими є мотиви, стимули, потреби, що зумовлюють ефективність, стабільність даного процесу. Подальше розв'язання проблеми вбачаємо

у визначенні рівня професійного самовдосконалення, обґрунтуванні та використанні нових підходів до професійної підготовки майбутніх магістрів фізичного виховання, що забезпечить позитивну динаміку здатності педагога до професійного самовдосконалення.

Використані джерела:

1. Акмеологічна концепція професійного розвитку педагога // Професійна педагогічна освіта: акмесинергетичний підхід: монографія/ За ред. О.А. Дубасенюк. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. – 389 с.
2. Бернс Р. Я – концепція і виховання / Р. Бернс // – М.:, 1989. – С. 169.
3. Бьюзен Т. Интеллект-карты. Практическое руководство / Т. Бьюзен // – 2010. – 187 с.
4. Закон України "Про внесення змін і доповнень до Закону Української РСР "Про освіту". – К. : Генеза, 1996. – 36 с.
5. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». Затверджений постановою Верховної Ради України 24 грудня 1993 р. № 3809 –ХІІ. – К.: ВПП ДКНТ, 1993. – С. 8.
6. Кремень В. Г. Сучасна освіта в контексті реформування / В. Г. Кремень // Учитель. – 1999. – № 11–12. – С. 18-21.
7. Наказ Міністерства освіти і науки України від 14 листопада 2003 року № 757 «Про затвердження навчальних програм з фізичного виховання для ВНЗ України I – II, III – IV рівнів акредитації».

Наталія Щербатюк,
Кіровоградський державний
педагогічний університет
імені Володимира Винниченка

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОЕКТУВАННЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОХОДІВ

Реформа загальноосвітньої школи, що має на меті підвищення рівня освіти й виховання учнівської молоді, покращення її підготовки до самостійного трудового життя в нових суспільно-економічних умовах орієнтує сім'ю, дошкільні установи, школи, суспільство в цілому приділяти найсерйознішу увагу всебічному розвитку підростаючого покоління через широкомасштабне розширення оздоровчо-спортивної й туристично-краєзнавчої роботи [5, 6, 7].

Нині гостро стоїть проблема проведення дозвілля учнями, організація їх активного відпочинку. У цьому плані рекреаційно-